

društvo za promicanje književnosti na novim medijima >>> zagreb
ivanečka 15 ::: 10000 zagreb ::: tel +385 1 3643893 ::: info@dpkm.org
OIB 62776334004 ::: IBAN hr1223600001101640988 ::: www.dpkm.org

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROJEKTU
BESPLATNE ELEKTRONIČKE KNJIGE
ZA 2021. GODINU**

SAŽETAK

Nakon 20 godina rada i gotovo 300 objavljenih naslova, od kojih više od 250 potpisuju suvremene hrvatske autorice i autori, u zadnjim danima prošle godine premašen je broj od četiri milijuna korisnika projekta BEK. No, nažalost, ta postignuća ni nakon 20 godina kontinuiranog rada projektu ne osiguravaju stabilno financiranje.

Društvo za promicanje književnosti na novim medijima [DPKM] objavilo je u okviru internetskog projekta Besplatne elektroničke knjige [BEK] tijekom 2021. godine rekordni 31 novi naslov, tako da je trenutno na mrežnim stranicama projekta (elektronickeknjige.com) od objavljenih 298 dostupno 264 naslova. Prošlogodišnji naslovi objavljeni su uz financijsku potporu Grada Zagreba, Grada Rijeke i Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. U istom razdoblju, prema podacima servisa Google Analytics, mrežne stranice projekta zabilježile su 243.250 korisnika koji su online čitali 128.869 e-knjiga te na svoje uređaje preuzeli još njih 68.629, što znači da su korisnici projekta tijekom 2021. ukupno čitali i/ili preuzeli 197.498 e-knjiga. Osim što je projekt prošle godine s rekordnom produkcijom novih naslova proslavio 20 godina rada, u zadnjim danima 2021. godine premašen je broj od četiri milijuna korisnika projekta BEK.

Najčitaniji naslovi u 2021.

Najčitaniji je prozni naslov u 2021. roman „Sloboština Barbie“ Maše Kolanović (4.599 čitatelja), a iza njega slijede prozni zapisi Henryja Davida Thoreaua „Walden“ (3.788) te roman „Tuđi život“ Marine Vujčić (3.014). Najčitaniji pjesnički naslov je „Tri jeseni“ Ane Ahmatove (2.357 čitatelja), a iza njega slijede nagrađivane zbirke „nakon povlačenja mora na kopnu će ostati samo dvodihalice i bunker i envera hoxhe“ Sebastiana A. Kukavice (1.839) i „Heretik na 10 načina“ Tomislava Domovića (1.527). Najčitaniji publicistički naslov je „Zapisi iz treće kulture“ Darka Polšeka (4.698 čitatelja), a iza njega slijede „Mediji, propaganda i sistem“ Noama Chomskog (4.394) i „Četvrti svjetski rat/Drugačiji svijet je moguć!“ Dražena Šimleše (4.314). Najčitaniji esejijski naslovi su „Razumijevanje filma“ Hrvoja Turkovića (4.496), „Barikade“ Borisa Budena (1.747) i „Hodanje“ Henryja Davida Thoreaua (1.170), dok su najčitaniji teorijski naslovi „Filmske vrste i rodovi“ Nikice Gilića (6.851),

„Strukturalizam, semiotika, metafilmologija“ (1.045) i „Filmska opredjeljenja“ (847) Hrvoja Turkovića. Čak 48 naslova zabilježilo je više od tisuću čitatelja tijekom prošle godine.

Više od četiri milijuna korisnika

Naslovi objavljeni u okviru projekta BEK dostupni su trenutno, globalno i bez novčane naknade: krajem 2021. godine projekt je premašio brojku od četiri milijuna korisnika, što u prosjeku iznosi gotovo 200.000 godišnje, a knjige su čitane i/ili preuzete 2,336.009 puta, što znači da je u prosjeku po svakom naslovu zabilježeno više od 7.800 čitatelja. Ukupno hrvatskih proznih, pjesničkih i dramskih naslova je 253, a čak njih 140 (više od 55%) pjesničke su zbirke koje su u prosjeku čitane i/ili preuzete više od 5.000 puta po pjesničkom naslovu, daleko više nego što su u prosjeku čitane tiskane pjesničke zbirke. Prozni je naslova 109 (43%), a u prosjeku su čitani i/ili preuzeti više od 7.000 puta po naslovu. Dramska naslova objavljena su tek četiri (manje od 2%), a u prosjeku su čitani i/ili preuzeti više od 9.000 puta po naslovu. Dosad su 25 najčitanijih proznih, 16 pjesničkih te dva dramska naslova skupili više od 10.000 čitanja i/ili preuzimanja, dakle njih ukupno 43.

„Strategija otežavanja čitanja“ Zaklade „Kultura nova“

No unatoč svim tim postignućima, kao i činjenici da je još prošle godine Društvo za promicanje književnosti na novim medijima bilo korisnik institucionalne potpore Zaklade „Kultura nova“, ovogodišnju aplikaciju je ta ista Zaklada odbila te obrazložila kako „samo uređivanje knjiga u različitim elektroničkim formatima (...) nije samo po sebi dovoljno da bi na jasan način odgovorilo na (...) potrebe same čitalačke publike“, što je u potpunoj suprotnosti s podacima o čitanosti objavljenih naslova, a definitivno i u potpunoj suprotnosti s Nacionalnom strategijom poticanja čitanja, jer je „povećanje dostupnosti knjiga i drugih čitalačkih materijala“ jedan od strateških ciljeva navedene Strategije, a specifični cilj definiran unutar tog strateškog cilja ostvaruje se i kroz realizaciju mjere: „3.5.2. razvoj repozitorija s besplatnim sadržajima (knjige, časopisi, novine i drugo)“, što točno ovaj projekt jest. A tome valjda pridodati da obrazloženje i odluka o nefinanciranju potpuno zanemaruje i činjenicu da ovaj projekt nije važan samo čitateljima, već i domaćim autoricama i autorima koji na ovaj način dolaze do novih čitatelja, a njihov rad biva honoriran. Sve ovo samo još jednom pokazuje koliko je u Hrvatskoj teško voditi i financirati čak i iznimno uspješne projekte u kulturi, čak i kad su istodobno i orijentirani na

korisnike i usklađeni s ključnim dokumentima kao što su nacionalne strategije, jer će to na nekim natjecajima za financiranje udruga u kulturi biti proglašeno promašajem i razlogom da projekt ne bude financiran. Hrvatskom kulturnom sektoru bi svakako pomoglo usklađeno djelovanje važnih institucija koje skrbe o kulturi, jer bi se tada lakše ostvarivali sinergijski efekti koji bi istovremeno osnaživali i autore i publiku, ali i udruge i umjetničke organizacije koji između autora i publike posreduju kulturne i umjetničke sadržaje.